

ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ВЕБ-КВЕСТІВ

У статті охарактеризовано тренінгову підготовку педагогічних працівників до застосування Веб-квестів у професійному навчанні майбутніх кваліфікованих робітників. Обґрунтовано, що використання Веб-квестів дозволяє подолати слабкі сторони та небезпечності, пов'язані із запровадженням технології проектного навчання. Наведено дані експериментального дослідження щодо розвитку готовності педагогічних працівників сфери професійно-технічної освіти до застосування Веб-квестів.

Ключові слова: технологія, Веб-квест, тренінг, готовність.

В статті охарактеризована тренінговая підготовка педагогических работников к применению Веб-квестов в профессиональном обучении будущих квалифицированных рабочих. Обосновано, что использование Веб-квестов позволяет преодолеть слабые стороны и опасности, связанные с применением технологии проектного обучения. Приведены данные экспериментального исследования относительно развития готовности педагогических работников сферы профессионально-технического образования к применению Веб-квестов.

Ключевые слова: технология, Веб-квест, тренинг, готовность.

In the article preparation of pedagogical workers is described to application of Web-quest in the professional studies of future skilled workers. Reasonably, that the use of Web-quest allows to overcome weak parties and to the ununconcern, technologies of project studies related to the input. Cited data experimental research in relation to development of readiness of pedagogical workers of sphere of vocational education to application of Web-quest.

Keywords: technology, Web-quest, training, readiness.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сьогодні якість професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників можливо підвищити за рахунок поєднання сучасних педагогічних технологій з інформаційно-комунікаційними. Прикладом такої ефективної інтеграції є Веб-квести, що втілюють технологію проектного навчання на основі застосування засобів ІТ. Водночас, у системі професійно-технічної освіти існує потреба у

підготовці педагогічних працівників (викладачів, методистів) до застосування означених технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Виникненню та становленню проектної технології в освіті присвячені роботи М. Нолла, Ю. Олькерса, Є. Полат, В. Стернберг, К. ДюЧарм та інших дослідників. Методичні аспекти застосування цієї технології представлено в роботах Ю. Жиляєвої, Д. Левітеса, П. Лузана, О. Ловкої, Г. Романової та ін. Загальною тенденцією названих досліджень є розгляд проектної технології у контексті особистісно орієнтованого підходу до навчання.

Серед науковців, які розробляють проблему застосування веб-квестів у професійній підготовці майбутніх фахівців слід виділити М. Кадемію, Р. Гуревича, І. Петухова, І. Албегову, А. Новікову, О. Федорова, Г. Шамотонову. Аналіз цих досліджень свідчить про те, що питанням підготовки педагогів професійної школи до використання Веб-квестів у навчанні не приділяється достатньої уваги. Отже, тема статті є актуальною.

Мета статті – охарактеризувати теоретичні і методичні аспекти підготовки педагогічних працівників до застосування Веб-квестів у навчальному процесі професійно-технічних навчальних закладів.

Виклад основного матеріалу. Ефективне застосування технології проектного навчання у поєднанні з ІКТ у навчальному процесі ПТНЗ підвищує ефективність усіх видів навчальної діяльності, якість підготовки майбутніх кваліфікованих робітників, формування їхньої професійної компетентності, культури. Як відомо, технологія проектного навчання орієнтує учнів на створення освітнього продукту. Учні за власною ініціативою індивідуально або у малих групах за певний час виконують пізнавальну, дослідницьку, конструкторську або іншу роботу на певну тему. Проектне навчання майбутніх кваліфікованих робітників виконує низку функцій, зокрема, дидактичну, пізнавальну, виховну, соціалізуючу та розвивальну. Здійснений в ході дослідження теми НДР «Вдосконалення особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічній освіті» (Інститут професійно-технічної освіти НАПН України) SPOT-аналіз технології навчального

проектування засвідчив, що саме застосування Веб-квестів здатне подолати слабкі сторони та небезпечності, пов'язані із застосуванням означеної технології (табл. 1).

Ми розглядаємо Веб-квест в контексті технології проектного навчання як вид Інтернет-проекту, що дає можливість ефективно використовувати інформацію, яка знайдена в Інтернет. В перекладі з англійської мови квест (Quest) – тривалий цілеспрямований пошук, який може бути пов'язаний з прикладами або грою; також слугує для позначення одного з різновидів комп'ютерних ігор.

Таблиця 1.

Результати SPOT-аналізу технології навчального проектування

<i>Сильні сторони (Satisfaction)</i>	<i>Слабкі сторони (Problems)</i>
<ul style="list-style-type: none"> • підвищення мотивації учнів до навчання • навчання співробітництву • інтеграція ЗУН з різних дисциплін • забезпечення міжпредметних зв'язків • розвиток особистісних компетентностей • забезпечення продуктивності навчання 	<ul style="list-style-type: none"> • трудомісткість • значні витрати часу • складнощі в оцінюванні • неготовність педагогів • неготовність учнів
<p><i>Шанси (Opportunities), резерви, шляхи розв'язання проблем</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • оптимізація діяльності учасників проектів завдяки застосуванню ІКТ • створення технопарків • підготовка педагогів до застосування технології • формування готовності учнів до проектної діяльності • обмін досвідом між педагогами • стимулювання та підтримка навчальної проектної діяльності • безпосередній зв'язок з практикою • застосування проектів різних видів 	<p><i>Небезпечності (загрози) (Threats)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • пріоритет навчального проектування погіршує теоретичну підготовку • колективні форми виконання проектів заважають індивідуалізації та диференціації навчання • збільшення обсягу самостійної роботи учнів

Автор технології Веб-квест Б. Додж класифікував Веб-квести за такими принципами [Dodge B. Some Thoughts About WebQuests.1995-1997. [Електронний ресурс] / March. Т. – Режим доступу : http://webquest.sdsu.edu/about_webquests.html.]:

- тривалість виконання (короткострокові, довгострокові);
- предметний зміст (монопроекти, міжпредметні Веб-квести);
- тип завдань, які виконують учні, студенти (переказ, компіляційні загадки, журналістські, конструкторські, творчі, переконуючі, розв'язок спірних проблем, само пізнавальні, аналітичні оцінні наукові).

Розглянемо типову структуру Веб-квесту (табл. 2), яка може варіювати залежно від його виду.

Таблиця 2

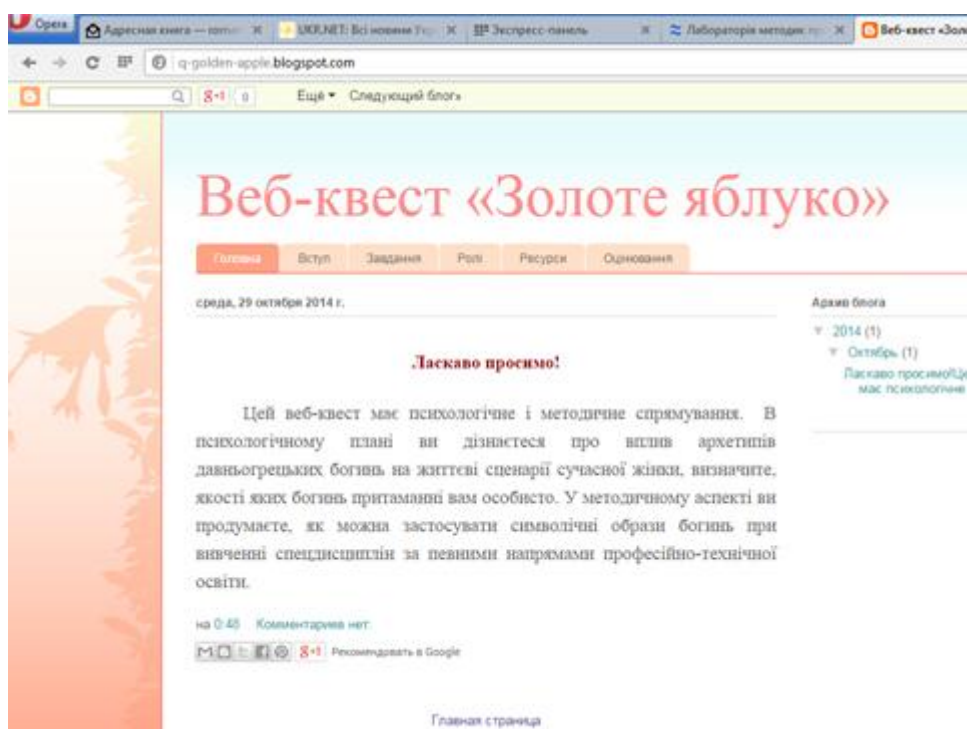
Структура Веб-квесту

Складові	Зміст
Вступ	короткий опис теми
Завдання	формулювання проблемного завдання і опис форми представлення кінцевого результату
Порядок роботи і необхідні ресурси	опис послідовності дій, ролей і ресурсів, необхідних для виконання завдання, допоміжні матеріали
Оцінка	опис критеріїв і параметрів оцінки виконання Веб-квеста, який представляється у вигляді бланка оцінки
Висновок	короткий опис того, чому можуть навчитися учні
Використані матеріали	посилання на ресурси, що використовувалися для створення Веб-квеста
Коментарі для викладача	методичні рекомендації для викладачів, які застосовують Вебквест

З метою підготовки педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів до застосування Веб-квестів в межах тренінг-курсу «Запровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічну освіту» розроблено тренінг, який реалізується за таким планом.

1. Особливості технології Веб-квесту.
2. Проходження веб-квесту (робота в командах у Веб-квесті «Золоте яблуко»).
3. Алгоритм створення Веб-квесту (робота в командах, створення веб-квесту).
4. Підсумкова рефлексія.

Щоб відпрацювати алгоритм роботи за цією технологією, слухачі мають пройти розроблений нами навчальний Веб-квест «Золоте яблуко», що представлений у вигляді сайту і знаходиться за адресою <http://q-golden-apple.blogspot.com>

На вкладці «Головна» представлено тему і призначення квесту. Вкладка «Вступ» містить опис проблемної ситуації і постановку загальних завдань, що сформульовані таким чином.

1. Вам необхідно поєднатися у трійки та методом жеребкування дізнатися образ якої давньогрецької богині ваша команда досліджуватиме.
2. Кожний з учасників групи має обрати одну з ролей (вкладка «Ролі»).
3. Кожна роль передбачає виконання певних завдань; для їх виконання скористуйтеся посиланнями в Інтернеті (вкладка «Ресурси»).
4. Після завершення всіх завдань складіть підсумковий звіт-презентацію, який формується зі звіту кожного учасника групи у вигляді слайдів, створених в програмі Power Point.

5. Після презентацій визначте за методикою шкалювання у шкалі від 0 до 10, наскільки кожна з богинь представлена в вас особисто. Повідомте результати ведучому.
6. Дізнайтеся, хто отримав золоте яблуко.

На вкладці «Ролі» слухачі ознайомлюються з особливостями виконання ролей «Історик», «Психолог», «Методист». Усі необхідні для виконання завдань посилання знаходяться на вкладці «Ресурси». У вкладці «Оцінювання» представлено відповідну процедуру. Зокрема, оцінювання роботи команд здійснюється експертами або шляхом взаємооцінювання між командами за представленими нижче критеріями у 12-бальній шкалі.

Критерії	Бали (макс. 3 за кожний критерій)
Глибина та оригінальність виступу	
Якість оформлення презентації	
Логічність викладу інформації	
Дотримання вимог	
<i>Загальна кількість балів</i>	

Після проходження веб-квесту відпрацьовуються технологічні аспекти його розробки, зокрема створення блогу і наповнення його необхідною інформацією.

В ході проведення тренінгів здійснювалося дослідження готовності педагогічних працівників до застосування Веб-квестів. Структура означеної готовності складається з таких компонентів, як мотиваційний, особистісний, змістовий, операційний. Мотиваційний компонент включає мотиви цієї діяльності, особистісний містить відповідні здібності, до змістового компоненту входять знання щодо застосування Веб-квестів, процесуальний складається з комплексу вмінь, які вможливають ефективно запровадження цієї технології.

Отримані результати свідчать про позитивну динаміку щодо розвитку у педагогів і методистів готовності до застосування Веб-квестів (рис. 1). Зокрема, після експерименту для жодного компоненту не спостерігається прояву

низького рівня. Якщо високий рівень до експерименту взагалі не був виражений, то після експерименту для всіх названих компонентів він притаманний.

Висновки. Отже, підготовка педагогів до застосування Веб-квестів у професійному навчанні майбутніх кваліфікованих робітників є важливим аспектом забезпечення якості професійної освіти. Саме використання Веб-квестів дозволяє подолати слабкі сторони та небезпечності, пов'язані із запровадженням технології проектного навчання. Ефективною формою підготовки педагогів і методистів є тренінгова, оскільки вона відповідає особливостям навчання дорослих, зокрема ґрунтується на врахуванні особистісного та професійного досвіду слухачів. В ході тренінгового навчання педагогічних працівників визначено позитивну динаміку щодо розвитку в них готовності до застосування Веб-квестів. У подальших дослідженнях планується вивчення психологічних та педагогічних умов використання Веб-квестів у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників.

Література

1. Гуревич Р. С. Веб-квест у навчанні : путівник : навчально-методичний посібник / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, О. В. Шестоपालюк. – Вінниця : РВВ ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2012. – 128 с.
2. Кадемія М. Ю. Веб-квест у підготовці майбутніх учителів : навчально-методичний посібник / М. Ю. Кадемія, О. В. Шестоपालюк. – Вінниця : ТОВ Фірма «Планер», 2013. – 155 с.
3. Кобзар В. М. Використання технології Web-квест для моделювання професійної діяльності технологів у коледжі аграрного профілю // В. М. Кобзар / Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : збірник наук. праць. – Київ-Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2014. – Вип. №37. – С. 315-319.
4. Теорія і практика впровадження інноваційних технологій навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників: монографія / [Лузан П. Г., Манько В. М., Нестерова Л. В, Романова Г. М.]; за заг. ред. Г. М. Романової. – К. : ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 216 с.
5. Dodge В. Some Thoughts About WebQuests.1995-1997. [Електронний ресурс] / March. Т. – Режим доступу : http://webquest.sdsu.edu/about_webquests.html.

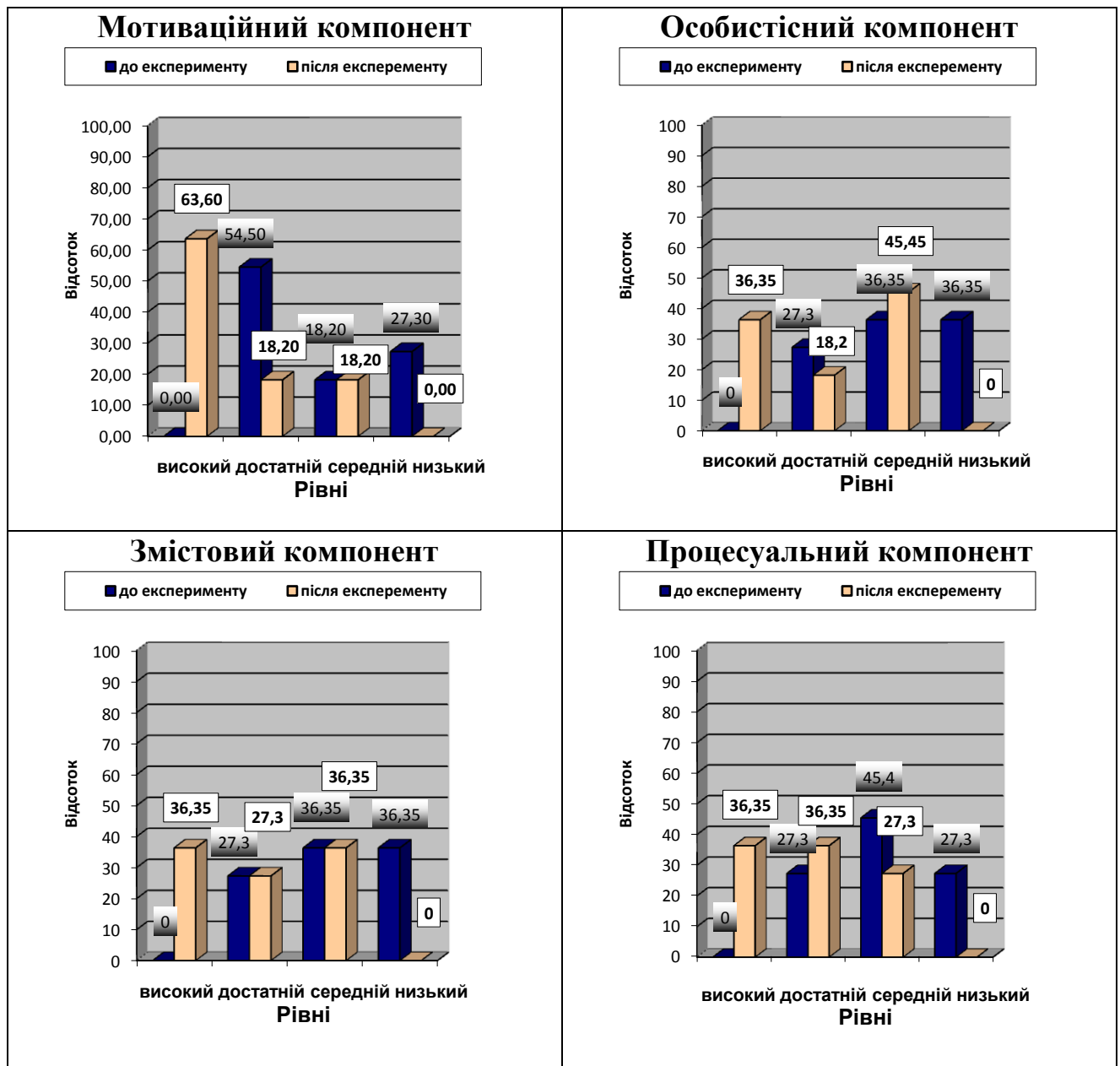

Рис. 1. Готовність педагогічних працівників до застосування веб-квестів у професійно-технічній освіті